

Sorte fordomme 2: Skyd, de er farlige!

■ En amerikansk forskergruppe har studeret hvides fordomme over for sorte på en hel anden måde end i den ovenfor omtalte belgiske undersøgelse. De amerikanske forskere havde ligesom de belgiske forskere i forvejen antaget, at fordomme over for andre ofte befinder sig skjult i det ubevidste, men i den amerikanske undersøgelse ville man især se på, om sådanne mere skjulte fordomme kunne aktiveres af ydre omstændigheder, så de fik større indflydelse på adfærden hos personer med de pågældende fordomme.

Den specielle fordom, man ville teste hos hvide studerende, var fordommen om, at sorte mennesker er mere ”farlige” end hvide. Derfor ville de amerikanske forskere se på, om man hos en gruppe hvide forsøgspersoner kunne aktivere sådanne fordomme ved bestemte påvirkninger, således at fordommene i den følgende tid ville blive stærkere. Konkret foregik dette ved, at halvdelen af de hvide forsøgspersoner i den amerikanske undersøgelse blev bedt om at læse en artikel om to sorte røvere, der have begået en læn-

gere serie farlige røverier i den senere tid. Den anden halvdel af de hvide forsøgspersoner læste samme artikel, men i denne udgave af artiklen var røverne hvide personer, så for denne halvdel af forsøgspersoner skulle der altså ikke forekomme en aktivering af fordomme over for sorte.

Derefter testede de amerikanske forskere styrken af fordommene over for sorte med hensyn til deres farlighed på følgende måde: Alle forsøgspersonerne blev sat til at spille et tv-spil, hvor der engang imellem dukkede en person op forskellige steder i skærbilledet af en mørk gade. De personer, der dukkede op kunne enten være hvide personer eller sorte, og de kunne enten holde en pistol i hånden eller ej. Forsøgspersonernes opgave var nu at trykke på en knap, hvor der stod SKYD, hvis personen på billedet havde en pistol i hånden, og trykke på en anden knap, SKYD IKKE, hvis personen ikke havde en pistol i hånden. Forsøgspersonerne skulle beslutte sig til at trykke på en af de to knapper i løbet af blot trekvart sekund; hvis de kom for sent, blev det betragtet som en fejl. Det blev selvfølgelig også betragtet som en fejl, hvis de kom til at skyde en person uden pistol i hånden, og hvis de undlod at skyde en person med pistol. For at sikre forsøgspersonernes engagement i spillet blev de lovet en ganske stor pengepræmie, hvis de havde over 80 % korrekte reaktioner.

Som et simpelt mål for forsøgspersonernes aktuelle fordom over for sortes farlighed så man på, hvor mange gange de ”kom til” at skyde en sort uden pistol i hånden sammenlignet med, hvor mange gange de lige så fejlagtigt kom til at skyde en hvid person uden pistol.

Den gruppe, der i forvejen havde læst artiklen om to hvide røvere, udviste ingen fordomme på dette mål: De skød ikke flere ubevæbnede sorte end ubevæbnede hvide. Men gruppen af hvide forsøgspersoner, der havde fået aktiveret eller stimuleret deres fordomme over for sorte ved at læse den samme artikel med to sorte personer som røvere, udviste en stærk tendens til at komme til at skyde ubevæbnede sorte personer på tv-skærmen.

Denne undersøgelse siger altså ikke alene noget om, hvordan aktuelle oplevelser kan aktivere latente fordomme, så de bliver meget stærkere i den følgende tid. Den siger også noget om, hvordan sådanne fordomme kan udmønte sig i efterfølgende adfærd – i et land med masser af skydevåben!

tn

Kilde: Correll, J., Park, B., Judd, C.M. & Wittenbrink, B. (2007). The influence of stereotypes on decisions to shoot. *European Journal of Social Psychology*, 37. 1102-1117.